Sisäministeriö MINVA SM2020-00123

KVY Rytkönen Riikka(SM) 26.05.2020

Viite

Asia

OSA; Sisäministereiden epävirallinen videokokous 5.6.2020

Puheenjohtajamaa Kroatia järjestää sisäministereiden epävirallisen videokokouksen 5.6.2020. Suomea edustaa kokouksessa sisäministeri Maria Ohisalo.

Ministerit keskustelevat kokouksessa Covid-19-tilanteeseen liittyen sisärajatarkastusten poistamisesta ja vapaan liikkuvuuden palauttamisesta. Suomi suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen EU:n sisä- ja ulkorajojen avaamisen vaiheittaisesta lähestymistavasta. Suomi pitää hyvänä, että unionin sisällä toimia pyritään harmonisoimaan. On kuitenkin tärkeää, ettei unionin toimilla rajoiteta jäsenvaltion mahdollisuutta päättää tarvittaessa muita jäsenvaltioita tiukemmista rajoituksista, mikäli se on välttämätöntä kansanterveyden ja yhteiskunnan toiminnan turvaamiseksi.

Asialista:

1. Covid-19: Sisärajatarkastukset ja henkilöiden vapaa liikkuvuus **s. 3**

2. Muut asiat
   a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset
   b) EU:n ja Yhdysvaltojen oikeus- ja sisäministereiden videokokous
   c) Saksan puheenjohtajakauden työohjelma

Asia
OSA; Sisäministereiden epävirallinen videokokous 5.6.2020; Covid-19: Sisärajatarkastukset ja henkilöiden vapaa liikkuvuus

Kokous
Sisäministereiden epävirallinen videokokous 05.06.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Sisäministerit keskustelevat epävirallisessa videokokouksessa 5.6.2020 Covid-19-tilanteeseen liittyen sisärajatarkastusten poistamisesta ja vapaan liikkuvuuden palauttamisesta.

Suomen kanta

Suomi suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen EU:n sisä- ja ulkorajojen avaamisen vaiheittaisesta lähestymistavasta. Suomi pitää hyvänä, että unionin sisällä toimia pyritään harmonisoimaan. On kuitenkin tärkeää, ettei unionin toimilla rajoiteta jäsenvaltion mahdollisuutta päättää tarvittaessa muita jäsenvaltioita tiukemmista rajoituksista, mikäli se on välttämätöntä kansanterveyden ja yhteiskunnan toiminnan turvaamiseksi.

Suomi pitää tärkeänä, että komissio seuraa matkustajaliikenteen avaamista koskevan ohjeistuksen toimeenpanoa yhteistyössä jäsenmaiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Suomi pitää hyvänä, että komissio liittää vapaan liikkuvuuden palauttamisen ja sisärajavalvonnan poistamisen osaksi laajempaa matkailun ja liikenteen elvyttämisen kokonaisuutta.

Pääasiallinen sisältö

PJ:n asiakirjassa todetaan vapaan liikkuvuuden ja Schengen-alueen toiminnan asteittaisen palauttamisen olevan ensiarvioisen tärkeää talouden toipumiselle ja Euroopan yhtenäisyydelle. PJ viittaa jäsenmaiden ja komission viime kuukausina tekemään työhön, jolla on pyritty minimoimaan matkustusrajoitusten ja rajatarkastusten vaikutusta sisämarkkinoihin ja henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen. Komissio on ohjannut työtä lukuisilla tiedonannoilla ja ohjeistuksilla.

Komission ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajat julkaisivat 15.4.2020 yhteisen eurooppalaisen tiekartan COVID19-rajoitustoimenpiteiden purkamiseksi. Tiekartassa

esitettiin sisä- ja ulkorajarajoitusten vaiheittaista purkua siten, että ensin poistetaan rajoitukset Schengenin sisärajoilta ja vasta toisessa vaiheessa puretaan ulkorajaliikennettä koskevat rajoitukset. Osana komission matkailu- ja liikennepakettia 13.5.2020 julkaistiin tiedonanto vaiheittaisesta ja koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden palauttamiseksi ja sisärajavalvonnan poistamiseksi. Tiedonanto perustuu 15.4. julkaistuun tiekarttaan ja siinä tarkennetaan sisärajavalvonnan purkamista. PJ:n asiakirjassa tiivistetään niissä esitetyt jatkotyön elementit: 1) eteneminen koordinoidusti, läpinäkyvästi ja vaiheittain, rajoitusten poistaminen alueellisesti samassa epidemiologisessa tilanteessa olevien jäsenmaiden välillä, 2) rajoitusten poistamisen perustuminen selkeisiin kriteereihin ja rajoitusten poistamista kompensoivien toimien soveltaminen yhdenmukaisesti toisen aallon estämiseksi, 3) vapaata liikkuvuutta koskevien rajoitusten suhteellisuus ja syrjimättömyys.

Myös ulkorajaliikennettä koskevien rajoitusten purkamiseksi on tarkoitus valmistella yhteinen lähestymistapa.

PJ:n mukaan jäsenmaat ovat kannattaneet laajasti komission antamia suosituksia. Rajoitusten purkamista yhtäaikaisesti vaikeuttaa kuitenkin jäsenmaiden erilaiset epidemiologiset tilanteet ja eri keinot, joilla ne ovat vastanneet pandemiaan. PJ:n mukaan sisärajatarkastusten poistamisen ja vapaan liikkuvuuden palauttamisen tulisi tapahtua samanaikaisesti kansallisten rajoitusten purkamisen kanssa. Näin lisättäisiin jäsenvaltioiden välistä luottamusta ja jäljelle jäävien rajoitusten uskottavuutta.

Yhdenmukaisen ja koordinoidun lähestymistavan edistämiseksi PJ esittää ministereille keskustelun pohjaksi kaksi kysymystä:

1. Kuinka jäsenmaat varmistavat, että vapaan liikkuvuuden rajoitukset ja sisärajatarkastukset poistetaan koordinoidusti, syrjimättömästi ja suhteellisesti? Koskeeko erityisesti kaikkia EU-kansalaisia ja heidän perheenjäseniään samat rajoitusten helpotukset, kuin oman maan kansalaisia? Oletteko jo määritelleet aikataulun sisärajavalvonnan poistamiselle, kun maan terveystilanne sallii sen?

2. Pitäisikö EU:hun suuntautuvia matkustusrajoituksia jatkaa 15.6. jälkeen? Jos ei, pitäisikö rajoitukset poistaa tietyiltä kolmansilta mailta vai kaikilta kolmansilta mailta objektiivisen kriteeristön pohjalta? Pitäisikö jäsenmaiden määrätä saapuvat kolmansien maiden kansalaiset karanteeniin ja pitäisikö tässä soveltaa koordinoitua lähestymistapaa?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.
Komission tiedonannot ovat luonteeltaan oikeudellisesti sitomattomia asiakirjoja.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 29.5.2020

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 3.6.2020 (kirjallinen menettely)
E 56/2020 (Komission matkailu- ja liikennepaketti 13.5.2020)
E 41/2020 (Yhteinen eurooppalainen etenemissuunnitelma covid-19-rajoitusten purkamiseksi 15.4.2020)
E 19/2020 ja EJ 4/2020 (Komission tiedonanto 16.3.2020 COVID-19-toimista, joilla tilapäisesti rajoitetaan tarpeetonta matkustamista EU:hun; Komission arvio EU:hun tulevan tarpeettoman matkustamisen tilapäisten rajoitusten soveltamisesta 8.4.2020)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

PJ:n keskusteluasiakirja *"COVID-19: Internal border controls and the free movement of persons"*

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Matti Pitkäniitty (SM), puh. 0295 4211 31
Sofia Lindbäck (SM), puh. 0295 4211 42

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi